

Castell de Voltregà

Les Masies de Voltregà

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: El Pou. 08508 Les Masies de Voltregà.
Emplaçament Camí a Sant Martí Xic per Serratosa, BV-4608, km 15-16

Coordenades:

Latitud: 42.01017
Longitud: 2.20645
UTM Est (X): 434290
UTM Nord (Y): 4651210

Classificació

Número de fitxa 08117-48
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Romànic
Segle X
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: El conjunt necessitaria una excavació arqueològica per a establir la forma i l'ús de les seves estructures.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa
Observacions protecció: BCIN: R.I. 51-5534
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari sí, IPA
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 011A00004

Descripció

El seu estat de ruïna total fa molt difícil destriar-ne les estructures. De tota manera la neteja duta a terme l'estiu de 1984 per la Generalitat de Catalunya, ha permès la identificació de les restes dibuixades per Josep M. Pericas al començament de segle XX. Segons aquests vestigis el castell tenia una planta adaptada a la topografia, molt irregular, amb una punta prominent, en direcció sud-oest. Al centre d'aquest recinte, emmurallat, al punt més alt del turó, s'hi situa una estança de planta rectangular sota la qual hi ha l'entrada a un passadís o mina que la tradició fa arribar al Sorreig. L'aparell dels murs descoberts és de carreus simplement desbastats, lligats amb morter de calç, formant filades irregulars, molt malmeses per les arrels dels arbres i matolls. Només al recinte superior l'aparell assoleix una certa regularitat. No creiem pas que aquesta estança tingués gaire alçada.

Observacions:

Es troben abundants fragments de ceràmica ibèrica, superficialment, a la vessant sud del turó sobre el qual s'assenta el castell.

Història

Se'n tenen notícies des del segle X: "castro voltregane" el 902; "castro voltregano", el 916. És, per tant, un dels castells primerencs del comtat d'Osona. A partir d'aquestes dates l'aparició del terme del castell de Voltregà sovinteja en la documentació. El domini eminent del castell era en mans dels comtes de Barcelona, i com a tals, el comte Ramon Borrell donà aquest castell a la seva muller Ermessenda, de la casa comtal de Carcassona, formant part d'un lot de castells que eren la dotació nupcial. Aquesta dama, el 1023, empenyorà al seu fill Berenguer Ramon I aquest castell, entre altres, com a garantia de la pau que li havia jurat. El domini feudal del castell aviat es complicà amb diverses infeudacions. El 1055 l'escala feudal era la següent: els comtes de Barcelona, el bisbe de Vic, Guillem de Balsareny, Amat Elderic d'Orís, senescal dels comtes, Sal·la de Voltregà i Arnau Argemir. En la castlania apareix al segle XII el llinatge Sant Hipòlit. El 1171 figura la senyoria dels Montcada, i més tard els Queralt, com a continuadors dels Montcada i dels Amat, a reserva dels drets episcopals de Vic. El 1358 el vescomte de Cabrera, ja comte d'Osona, declarava tenir el castell de Voltregà amb tota la jurisdicció. Però els Cabrera no dominaren gaire el castell, ja que el 1370 el vengueren, junt amb la quadra de Conanglell i la parròquia de Sant Miquel d'Ordeig. A partir d'aquest moment, el castell de Voltregà no patí cap més alteració en el domini superior, ja que fins a la desaparició dels senyorius jurisdiccionals els bisbes de Vic foren els senyors del castell de Voltregà. La documentació no proporciona cap altra referència sobre l'edifici del castell que la seva utilització com a tal a la guerra entre la Generalitat i el rei Joan II, durant una part de la qual serví a les forces de la Generalitat, però al final de la guerra estava enderrocant i segurament no es reconstruí més.

Bibliografia

PLADEVALL, Antoni; BENET, Albert; ADELL, Joan-Albert (1986). "Castell de Voltregà", Catalunya Romànica III. Osona II, Barcelona, pp.415-418. CATALÀ, Pere (1982) "Castell de Voltregà", Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya: Les Masies de Voltregà. [Consulta: 1 març 2006].

